

Metodický pokyn

vedoucí Katedry ošetřovatelství Vysoké školy zdravotnické, o. p. s.

č. 1/2015

kterým se stanoví náplň výuky předmětu Ošetřovatelské postupy v bakalářském oboru Všeobecná sestra, kombinovaná forma s účinností od 1. února 2015.

Tento pokyn se vydává v návaznosti na sylabus předmětu Ošetřovatelské postupy, uvedeném v akreditačním spisu, vyhlášku č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání a vyhlášku č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků za účelem zpracování přehledu studijních povinností studenta k ukončení předmětu s cílem zkvalitnit a zefektivnit výuku předmětu Ošetřovatelské postupy.

Článek 1 Předmět úpravy

Tento pokyn určuje pravidla pro předmět Ošetřovatelské postupy, rozsah, jeho prerekvizity, cíle, formu výuky ve formě přednášek, cvičení a individuální práce studenta, obsahové zaměření (témata), způsob kontroly práce studenta a ukončení předmětu.

Článek 2 Popis předmětu

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Obsah předmětu tvoří jádro profesionálních dovedností všeobecných sester a patří ke komplexu odborných předmětů (Klinická

propedeutika, Ošetrovatelský proces a potreby človeka, Psychologie a Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství) vázících se k předmětům Odborné praxi a Odborné praxi individuální. Na základě teoretických znalostí učí ošetrovatelskou techniku výkonů a postupy ošetrovatelských intervencí. Důraz je kladen na dodržování postupů lege artis ve shodě s nejnovějšími vědeckými poznatky a rozvojem technologií. Jednotlivé ošetrovatelské postupy a techniky jsou vyučovány ve shodě s principy ošetrovatelského procesu a holistického pojetí ošetrovatelské péče.

Článek 3 Prerevizity předmětu

Student vychází ze znalostí a dovedností z předmětů: Anatomie, Fyziologie, Odborná latinská terminologie, Komunikace, Ošetrovatelské postupy a potreby človeka, Psychologie. Netrvá se na jejich splnění, neboť některé předměty jsou souběžně vyučovány s Ošetrovatelskými postupy.

Článek 4 Cíle studijního předmětu

Cílem předmětu Ošetrovatelské postupy je připravit studenty pro komplexní ošetrovatelskou péči o nemocné. Seznámit s ošetrovatelskými intervencemi při respektování holistického přístupu, akceptování práva a individuálních potřeb pacientů.

Článek 5 Obsahové zaměření přednášek

Přednášky jsou zaměřeny na ošetrovací jednotku a její vybavení, ošetrovatelskou dokumentaci jako součást zdravotnické dokumentace, příjem, překlad a propouštění pacientů, dále na speciální činnosti v před a pooperační péči o pacienta a speciální aktivity všeobecné sestry při punkcích, endoskopiích.

Článek 6 Obsahové zaměření cvičení

Seznam ošetrovatelských činností, které jsou zařazeny do výuky, vychází z § 4 Vyhlášky 55/2011 Sb. o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků ve znění pozdějších předpisů. Cvičení se zaměřují zejména na vyhodnocování potřeb a úrovně soběstačnosti pacientů, projevů jejich onemocnění, rizikových faktorů, a to i za použití měřicích technik používaných v ošetrovatelské praxi (například testů soběstačnosti, rizika proleženin, měření intenzity bolesti, stavu výživy), pozorování, hodnocení a zaznamenávání stavu pacienta (ošetrovatelská dokumentace), odsávání sekretů z horních cest dýchacích a zajišťování jejich průchodnosti, ošetrování stomie, centrálních a periferních žilních vstupů,

edukace pacienta, případně jiné osoby v ošetrovatelských postupech a příprava informačních materiálů (souvisí s předmětem edukace), orientační hodnocení sociální situace pacienta, identifikace potřebnosti spolupráce sociálního nebo zdravotně-sociálního pracovníka a zprostředkování pomoci v otázkách sociálních a sociálně-právních, podávání léčivých přípravků, ošetření operačních ran, včetně ošetření drénů, katetrizace močového měchýře žen a dívek, péče o močové katétry pacientů, včetně výplachů močového měchýře, výměna a ošetření tracheostomické kanyly, zavádění nazogastrické sondy pacientům, péče o ně a aplikace výživy sondou, provádění výplachu žaludku u pacientů při vědomí, aplikace nitrožilní krevních derivátů, asistence při zahájení aplikace transfuzních přípravků a ošetřování pacienta v průběhu aplikace a její ukončení.

Článek 7

Obsahové zaměření individuální práce studenta

Individuální práce studenta je zaměřena na tato témata: Ochrana zdraví v přirozených podmínkách, domácnosti a prevence, Ošetrovací jednotka a její vybavení, příjem, překládání a propouštění, pacientů, lůžka, typy, vybavení, způsoby desinfekce a sterilizace, bariérový přístup, hygienická péče o dospělého a dítě, péče o dekubity, způsoby výživy a dietní opatření, péče o hydrataci, způsoby měření fyziologických funkcí, uspokojování potřeb bezpečí, bezpečného prostředí, způsoby uspokojování spánku a odpočinku, způsoby snižování úzkosti a strachu, způsoby odběrů biologického materiálu, způsoby vyprazdňování, způsoby aplikace tepla a chladu, způsoby podávání léků, speciální ošetrovatelské činnosti: centrální žilní přístupy, měření centrálního žilního tlaku, infúze, tranfúze, kanylace, podávání kyslíku.

Článek 8

Formy výuky

Při přednáškách (zimní semestr 2 hod., letní semestr 2 hod.) je od studenta vyžadována menší aktivita, účast je dobrovolná (viz Studijní a zkušební řád školy). Na cvičeních (zimní semestr 10 hod., letní semestr 10 hod.) si student procvičuje ošetrovatelské postupy (viz článek 6), ověřuje poznatky z předešlých přednášek; slouží též k prodiskutování problémů atd. Studijní skupina se dělí na skupiny v závislosti na celkovém počtu zapsaných studentů. Individuálním řízeným samostudiem (24 hod.) si student osvojuje značnou část obsahové náplně předmětu (viz článek 7).

Článek 9

Výukové metody

Výukové metody používané v předmětu Ošetrovatelské postupy jsou přednášky, praktické demonstrování a procvičení modelových situací, skupinová práce (metody k podpoře kritického myšlení) a skupinové diskuse. Student může využívat e-learningové opory výuky v SharePointu (záložka Podklady k výuce), instruktážní filmy tamtéž v rámci samostudia.

Článek 9

Studijní opory

Studijní opory jsou strukturovaný text, audio nebo videonahrávky, obsahující kromě nezbytného studijního obsahu i prvky vnější a vnitřní zpětné vazby. Student si může ověřit, do jaké míry pochopil látku, a motivují k dalšímu studiu. Na webovém portálu SharePoint student vypracuje testové otázky, které jsou za jednotlivými kapitolami. Testy lze vypracovávat opakovaně. Vyučující na webovém portále SharePoint v části Testy ve složce Výsledky testů může zkontrolovat vypracování jednotlivých testů a výsledky testů.

Článek 10

Metody hodnocení a podmínky získání zápočtu a zkoušky

Aktivní účast ve cvičení, prokázání dovedností, 100% docházka (akceptována bude pouze řádně omluvená absence). Minimální akceptovatelná účast na cvičeních je 75 % z celkového počtu.

Během výuky se bude psát povinný písemný test, jehož klasifikace bude podkladem pro zápočet. Student bude řešit zadané úkoly, např. případová studie, prezentace nebo seminární práce, které budou hodnoceny a kontrolovány vyučujícím.

Student, který některou z předchozích podmínek nesplní, ale bude mít účast na cvičeních alespoň 50%, nechť počítá s dodatečným písemným a ústním přezkoušením jako podmínkou klasifikace a udělení zápočtu. Studentovi, jehož účast na cvičeních bude nižší než 50 % z celkového počtu, zápočet udělen nebude.

Praktická zkouška bude vykonána v letním semestru prvního ročníku před komisí, jejíž členy bude vedoucí katedry, vyučující předmětu a koordinátorka odborných praxí. Každý člen komise bude ověřovat praktické dovednosti studentů v přesně definovaném ošetrovatelském výkonu.

K praktické zkoušce se student může přihlásit až po udělení zápočtu za zimní a letní semestr. Student se po přihlášení ke zkoušce na vypsany termín dostaví v pracovním oděvu a upraven tak, jak je obvyklé na klinických pracovištích v 8:30 hodin před učebny č. 6 a 7.

Klinické výkony

1. **Zavedení permanentního močového katétru ženě**, včetně napojení na sběrný močový sáček. Při výkonu se kromě jeho postupu též hodnotí dodržování zásad asepse a technika navlékání sterilních rukavic.
2. **Zavedení periferního žilního katétru** včetně napojení infuzního setu a aplikace infúze. Při výkonu se hodnotí též jeho postup, dodržování zásad asepse a použití ochranných rukavic.

3. **Vysoká kompresivní bandáž dolních končetin.** Hodnotí se technika bandáže a výběr materiálu. **Měření vitálních (fyziologických) funkcí,** dechu, pulzu a krevního tlaku mechanickým tonometrem. Hodnotí se technika provedení měření.

4. **Příprava a aplikace injekcí** subkutánně a intramuskulárně. Při výkonu se kromě postupu výkonu též hodnotí výběr místa vpichu, technika provedení výkonu a hygienická dezinfekce rukou.

Výkony budou provedeny na modelech, mimo měření fyziologických funkcí. Student má na každý výkon maximální časový limit 15 min. Celková známka bude průměrem dílčích známek ze jmenovaných výkonů a bude udělena až po úspěšném splnění všech výkonů. Pokud některý z výkonů bude ohodnocen FX, musí jej student v následujícím vypsáném termínu opakovat (opakuje jen neúspěšný výkon).

Mgr. Eva Marková, Ph.D.

vedoucí Katedry ošetřovatelství